

Informe de Conjuntura

Barcelona, juny de 2015

Foment
del Treball Nacional

Via Laietana, 32 · 08003 Barcelona
T. 934 841 200 · F. 934 841 230
foment@foment.com · www.foment.com

Més informació:
Salvador Guillermo (sguillermo@foment.com)
Karina Azar (kazar@foment.com)
Departament d'Economia

TAULA DE CONTINGUT

RESUM EXECUTIU.....	3
ENTORN INTERNACIONAL	5
DEMANDA I ACTIVITAT.....	11
SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ.....	16
PROGRAMA D'ESTABILITAT 2015-2018: QUADRE MACROECONÒMIC DEL GOVERN ESPANYOL.....	17
MERCAT DE TREBALL	20
PREUS I FINANÇAMENT.....	25
COSTOS LABORALS I ESQUETXA FISCAL.....	30
SECTOR PÚBLIC.....	32
SECTOR EXTERIOR.....	35

RESUM EXECUTIU

- La recuperació econòmica tant a Catalunya com a Espanya s'aferma, l'economia creix a bon ritme –sobretot en comparació als països europeus– i les previsions de creixement de mig termini es corregeixen a l'alça.
- A més a més, les dades dels indicadors de curta freqüència són positius: l'activitat en el sector serveis s'accelera; la confiança dels consumidors es torna a situar a la zona d'optimisme; la producció i facturació de la indústria, i també les comandes creixen; l'activitat en la construcció comença a mostrar un repunt; i el sector exterior continua registrant xifres molt positives quant a exportacions i visites de turistes.
- A més, vents favorables bufen en aquesta conjuntura, a saber: el baix preu del petroli, l'absència de pressions inflacionàries, la caiguda de la cotització de l'euro, els tipus d'interès en mínims, la política monetària d'estímul implementada pel BCE i una política fiscal menys restrictiva.
- En aquest sentit, ja es constata el creixement de crèdit nou (flux) amb un procés de desendeutament del sector privat (estoc). Això també es reflexa en els preus de les operacions, ja que el tipus d'interès per les pimes es va reduir en relació al any anterior.
- També cal assenyalar el fet que el consum privat experimenta creixements superiors al PIB, cosa que en anteriors cicles econòmics es donava quan la percepció de la recuperació agafava força i velocitat de creuer.
- Aquesta millora s'ha notat no tant en les persones ocupades –per la reducció o nul creixement salarial– sino per la forta generació d'ocupació. Així, entre el primer trimestre d'aquest any i el primer de l'any passat, s'han generat més de mig milió de llocs de treball en tota Espanya, dels quals gairebé un 62% són de caire indefinits. A més, a Espanya s'ha creat el 12,5% de l'ocupació de la zona euro, quan el seu pes econòmic és de 10%, aproximadament. Les dades de l'EPA també s'han fet palès a les d'afiliació a la Seguretat Social, especialment i de forma significativa al segon trimestre.
- Tota manera, cal fer esment que l'economia espanyola, i també la catalana, no recuperaran el nivell econòmic del 2007 fins al 2016 o 2017.

- Tanmateix, la confiança en l'economia del nostre país i de la seva senda de creixement sostingut, ve expressada per la forta empenta del consum, la inversió, i fins i tot, pels interessos negatius del nostre deute públic.
- Per tant, és imprescindible aprofitar aquesta fase positiva del cicle econòmic per culminar el procés de reestructuració de l'economia, i impulsar les reformes pendents per afavorir la competitivitat i augmentar la productivitat amb polítiques d'innovació, liberalització i internacionalització.
- És important aconseguir un model de creixement econòmic sostenible i afermar la millora al mercat de treball, i alhora mantenir la correcció dels desequilibris macroeconòmics, com l'elevat nivell d'endeutament i de dèficit públic. En definitiva, la tasca ara consisteix a consolidar el creixement de l'economia.
- Cal fer esment, que les polítiques de demanda, ja sigui monetària o fiscal, tenen esgotats el seu recorregut. Només cal veure la nova política de expansió monetària (QE) del BCE, o bé l'elevat nivell d'endeutament situat al 100% del PIB, que impedeix fer una política fiscal expansiva. Per tant, només resta acompanyar amb polítiques estructurals que tenen els seus efectes a llarg termini, mentre puguin actuar les de demanda, que ho fan a curt termini.
- No cal oblidar que existeixen riscos que poden afeblir o fins i tot paralitzar l'activitat econòmica. En el front extern, encara persisteixen incerteses relacionades a les negociacions de Grècia, els conflictes geopolítics i l'evolució del preu del petroli. Mentre que en clau interna, la principal font d'incertesa prové del cicle electoral vigent i el desenllaç de aquest procés pot conduir a un escenari de fragmentació política amb una major dificultat per a la governabilitat. En aquest sentit, els polítics han d'assumir la seva responsabilitat i continuar en la senda de la implementació de les reformes necessàries per a la consolidació de la recuperació econòmica i la recuperació de l'ocupació a Catalunya i Espanya.
- Per tant, cal demanar als partits polítics un exercici de responsabilitat, pensant en la governabilitat i defugint de posicions maximalistes o de caire autista. En aquest sentit, les associacions empresarials i sindicals han considerat adequat fer un esforç per negociar, i això s'ha fet palès en l'acord per als criteris de determinació dels increments salarials que permetrà una pau social negociadora als propers tres anys.

ENTORN INTERNACIONAL

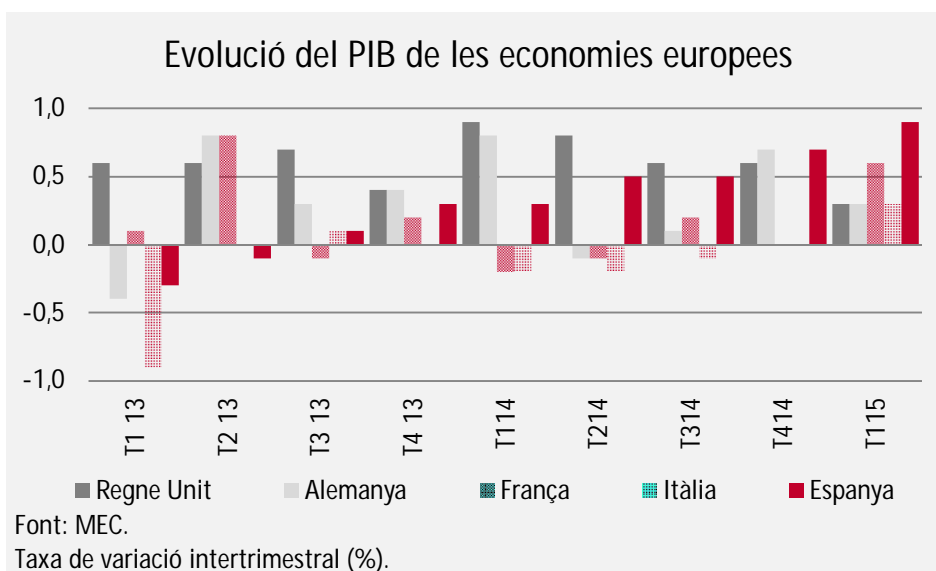
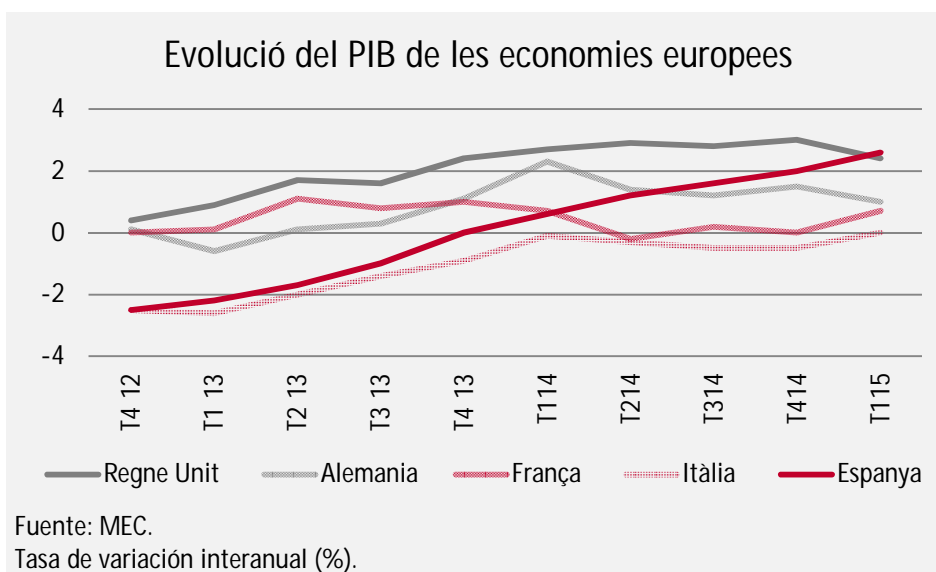
En el primer trimestre de l'any –i d'acord a les primeres estimacions d'Eurostat– va continuar la tendència observada en 2014 d'un repunt de l'economia europea. Encara que moderada, l'acceleració del creixement del PIB es ve registrant trimestre a trimestre sense interrupcions. En particular, en termes inter trimestrals, tant el PIB de la zona euro com el de la Unió Europea van augmentar un 0,4%. En termes anuals, les taxes de creixement observades van ser una desena més elevades que les del quart trimestre de l'any passat (+1,0% i +1,4%, respectivament).

Cal destacar que l'economia alemanya va registrar un avanç més moderat aquest trimestre (+0,3%) en relació a l'anterior. Segons l'oficina d'estadístiques alemanya, les majors contribucions positives al creixement del PIB van provenir de la demanda domèstica, per l'increment del consum de les llars i del govern. A més, es van registrar increments significatius en la formació de capital fix de construcció i de maquinàries i equipament. No obstant això, el comerç exterior va tenir un efecte negatiu en l'activitat econòmica, ja que les importacions van créixer a un ritme superior al de les exportacions.

L'economia francesa, per la seva banda, va créixer després d'un trimestre d'estancament, i va fer-ho a un ritme més fort a l'esperat (+0,6%), amb una contribució positiva de la demanda interna impulsada per l'acceleració del consum de les llars, malgrat el descens de la formació bruta de capital fix. Així mateix, les exportacions van alentir el seu creixement, alhora que les importacions es van incrementar amb major ritme, i per tant la contribució del sector exterior al creixement del PIB va ser negativa.

Per altra banda, el PIB d'Itàlia, segons dades publicades per l'Istat, també va repuntar (+0,3%) deixant enrere cinc trimestres consecutius sense creixement de l'economia. Cal assenyalar, que des de finals de 2011 únicament es va registrar un creixement positiu del PIB en el tercer trimestre de 2013 i en els primers tres mesos de 2015.

Al seu torn, l'economia del Regne Unit va continuar en la seva senda d'expansió, encara que amb un augment del PIB (+0,3%) sensiblement inferior a les taxes registrades en els trimestres previs. En aquest període el sector exterior va tenir una contribució negativa al creixement del PIB, bàsicament pel descens de les exportacions i l'augment de les importacions.

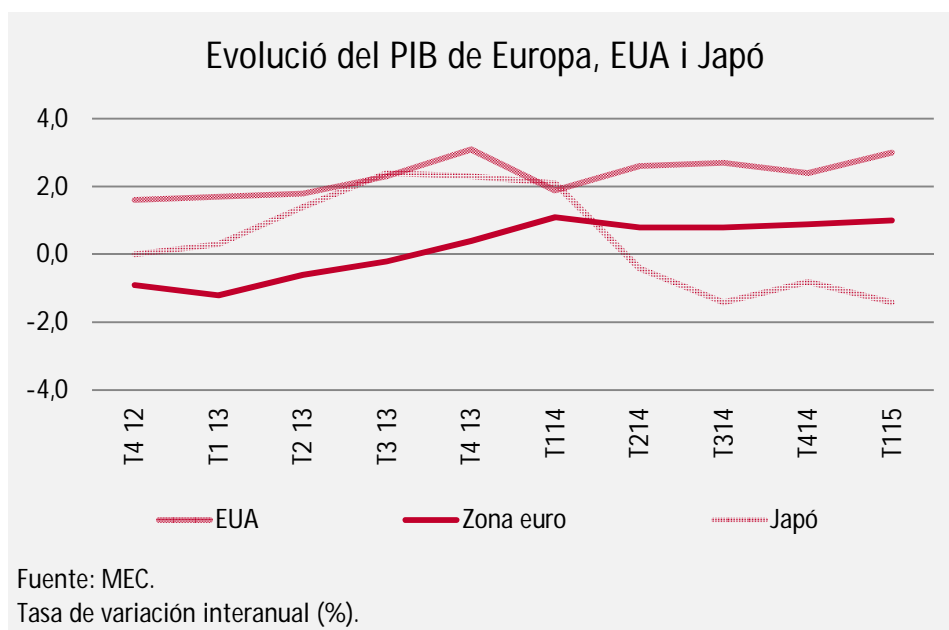

Fora d'Europa, als EUA, es va registrar un nou creixement del PIB, encara que molt més moderat que en els trimestres previs, amb un augment del 0,1% intertrimestral. L'alentiment de l'economia nord-americana té els seus orígens, en part, en qüestions climàtiques que van afectar la producció o l'apreciació del dòlar que perjudica la competitivitat del sector exterior.

D'altra banda, l'economia del Japó, va créixer un 0,6% després de sortir de la recessió tècnica en el quart trimestre de 2014 quan va augmentar un 0,3%. La demanda domèstica va pujar un 0,7%, bàsicament per l'impuls de la demanda privada que es va incrementar un 1,1%. La demanda pública, per la seva banda, es va reduir un 0,2%, mentre que les exportacions es van incrementar un 2,4%.

A Xina, el creixement del PIB va ser de 7,0% en termes anuals en el primer trimestre, un ritme d'expansió més moderat que va començar a observar-se a partir de la segona meitat de 2014, any en el que el creixement del PIB va ser de 7,4% en mitjana. Actualment, la prioritat del govern xinès està

en la implementació d'un programa de reformes on el principal focus és reorientar l'economia cap a un model més sostenible i balancejat, encara que sigui en detriment dels forts ritmes d'expansió del nivell d'activitat.

En el seu informe de primavera, la Comissió Europea va actualitzar les seves projeccions econòmiques per el 2015 i el 2016. En el document es destaca la millorança de les perspectives per a Europa en el curt termini, seguint el repunt en la senda de recuperació observat a finals de l'any passat, sustentat fonamentalment en el creixement del consum privat. Després de la lleugera desacceleració de l'economia mundial en l'últim trimestre de 2014, la Comissió preveu que el creixement global i el comerç mundial es recuperin de cara a aquest any, principalment per la recuperació de les economies avançades, ja que s'espera que les economies emergents mantinguin el seu ritme de creixement pràcticament estable.

Segons la Comissió, tres són els factors que estan contribuint a impulsar l'economia europea, com ara: la forta caiguda del preu del petroli, la depreciació de l'euro i la política macroeconòmica més favorable al creixement econòmic, destacant el to neutral la política fiscal, les mesures d'estímul monetari adoptades pel BCE i el Pla d'Inversió per a Europa (encara que els seus efectes seran més notoris a partir del 2016).

A això cal agregar que la millora en les condicions de finançament facilitarà l'accés al crèdit, augmentarà els nivells de confiança i promourà la inversió, contribuint així al creixement de l'economia. A més, la Comissió espera que el comerç mundial s'acceleri moderadament per l'impuls del creixement de l'economia mundial, i això repercutirà molt positivament en les vendes de les economies europees. Quant a les mesures engegades pel BCE per impulsar l'economia europea, la Comissió creu que tindran un impacte positiu en la inflació i l'activitat econòmica dins de l'horitzó de previsió.

Per a la Comissió, la demanda domèstica continuarà sent el component amb major contribució al creixement del PIB d'Europa, com a reflex de l'expansió del consum privat durant aquest any i del repunt de la inversió en el 2016. No obstant això, encara queden elements a corregir, com l'elevat nivell de desocupació, els alts índexs d'endeutament o la insuficient inversió que redueix el creixement potencial de l'economia.

Per aquestes raons, la Comissió planteja fomentar la continuïtat de les reformes estructurals que afavoreixin el creixement econòmic, dinamitzar la inversió (implementant el Pla d'Inversió per a Europa) i mantenir una gestió dels comptes públics responsable. Des de la crisi, els processos de desendeutament en el sector privat, han fet que el ritme d'expansió del crèdit fos moderat, la qual cosa contribueix, a més, a postergar decisions d'inversió, fent més lenta la pròpia recuperació econòmica.

En definitiva, segons la Comissió, els principals riscos associats a les seves projeccions, estan balancejats entre negatius i positius. Entre els riscos negatius, els més destacats estan relacionats amb l'evolució del preu del petroli, els conflictes geopolítics a Ucraïna, Orient Mitjà i el nord d'Àfrica, el procés de normalització de la política monetària a EUA, i la falta de continuïtat en el procés de reformes estructurals a Europa.

PREVISIONS COMISSIÓ EUROPEA						
Taxa de variació anual (%)	PIB		IPC		Taxa d'atur	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Estats Units	3,1	3,0	0,4	2,2	5,4	5,0
Zona euro	1,5	1,9	0,1	1,5	11,0	10,5
Japó	1,1	1,4	0,5	0,9	3,6	3,5
Espanya	2,8	2,6	-0,6	1,1	22,4	20,5
Alemanya	1,9	2,0	0,3	1,8	4,6	4,4
Itàlia	0,6	1,4	0,2	1,8	12,4	12,4
Regne Unit	2,6	2,4	0,4	1,6	5,4	5,3
França	1,1	1,7	0,0	1,0	10,3	10,0

Font: CE.

D'altra banda, la Comissió continua situant a Espanya entre les economies europees que creixeran a major ritme en els propers anys, i en particular, espera que la recuperació de l'ocupació es doni amb més força en països que, com Espanya, han implementat reformes al mercat de treball.

En relació a les projeccions per a Espanya, segons la Comissió, l'economia i la demanda domèstica en particular, estaran impulsades per un creixement robust de l'ocupació, millors condicions de finançament, majors nivells de confiança, un baix preu del petroli i l'absència de pressions inflacionàries. La contribució negativa del saldo exterior al creixement del PIB es veurà reduïda en la mesura que la competitivitat a Espanya augmenti. Respecte del dèficit públic, la Comissió preveu que continuarà descendint i que la política fiscal menys restrictiva serà un altre element que afavorirà el creixement del PIB en els propers anys. Tots aquests factors promouran la recuperació i el creixement econòmic malgrat els elevats nivells d'endeutament públic i privat.

Per tant, la Comissió recomana que en els propers dos anys, s'adoptin, en tots els països membres, mesures per restablir un creixement autosostenible de l'economia basat en les següents prioritats: estimular la inversió, aplicar reformes estructurals, impulsar la responsabilitat pressupostària i millorar les polítiques d'ocupació i de protecció social. Per a Espanya proposa, en primer lloc, assegurar la correcció del dèficit i deute públics i a més, completar la reforma de les caixes d'estalvi. En l'àmbit del mercat de treball la Comissió suggereix promoure l'alineament dels salaris i la productivitat, augmentar la qualitat i efectivitat dels organismes per trobar llocs de treball, prendre mesures per augmentar la mobilitat regional i racionalitzar els plans de suport a les famílies i de renda mínima. També proposa remoure les barreres al creixement de les empreses, realitzar la reforma dels serveis professionals i accelerar l'engegada de la Llei d'Unitat de Mercat.

L'FMI, per la seva banda, va presentar en el mes d'abril les seves projeccions de creixement global. En el seu informe l'organisme manifesta que, si bé les perspectives de creixement són positives, encara persisteixen elements heretats de la crisi que soscaven les perspectives a curt i mig termini, i a més, existeix un element més estructural que pot minvar l'activitat econòmica que és la pèrdua de creixement potencial que es va agreujar amb la recessió. A aquests dos elements, l'FMI considera que caldria agregar tant la forta caiguda del preu del petroli com els grans moviments de tipus de canvi per explicar l'actual conjuntura econòmica. Hi haurà països que es veuran més beneficiats que uns altres per aquests factors, i per tant, les perspectives apunten a un creixement desigual entre els diferents països del món. De totes maneres, en línies generals, aquest any les economies avançades tindran una evolució més positiva que les emergents en relació al 2014.

En aquest sentit, els riscos a la baixa s'han reduït en comparació a previsions anteriors, especialment els que fan a la recuperació de l'economia europea. No obstant això, romanen altres riscos, associats a tensions geopolítiques i moviments financers a nivell internacional, o a l'estancament de l'activitat econòmica en les economies avançades i els baixos nivells d'inflació.

En aquest context, l'FMI recomana, en línia amb la Comissió Europea, la implementació de reformes per augmentar el creixement econòmic real i potencial. Segons l'FMI, la prioritat a Europa està a fomentar el creixement de l'economia i de la inflació, més enllà de les mesures adoptades pel BCE. Serà necessari promoure la inversió i les reformes estructurals que permetin aconseguir una major productivitat. Encara hi ha conseqüències de la crisi que han de ser corregides, com ser l'alt endeutament, l'elevat nivell d'atur i la feblesa de la inversió. També persisteix la lenta recomposició del crèdit i riscos vinculats a qüestions polítiques, com les negociacions amb Grècia o el conflicte entre Rússia i Ucraïna.

PREVISIONS DE CREIXEMENT DEL PIB DE L'FMI		
Taxa de variació anual (%)	2015	2016
EUA	3,1	3,1
Zona euro	1,5	1,6
Japó	1,0	1,2
Alemanya	1,6	1,7
França	1,2	1,5
Itàlia	0,5	1,1
Espanya	2,5	2,0
Regne Unit	2,7	2,3
Xina	6,8	6,3
Índia	7,5	7,5
Rússia	-3,8	-1,1
Brasil	-1,0	1,0

Font: FMI.

DEMANDA I ACTIVITAT

El 28 de maig l'INE va publicar les dades referides al primer trimestre de 2015 de la Comptabilitat Nacional d'Espanya. El creixement del PIB espanyol es va accelerar en relació al quart trimestre de 2014, en créixer un 0,9%. Això suposa més d'un any i mig de taxes inter trimestrals de variació positives. En termes interanuals, el nivell d'activitat econòmica va augmentar un 2,7%; set desenes per sobre del trimestre anterior.

El creixement del PIB es va veure afavorit per un increment encara més fort de la despesa en consum final de les llars, que va augmentar un 3,5%, i també per la pujada de 6,0% de la formació bruta de capital fix. Les exportacions van continuar creixent a bon ritme (+5,7%), encara que el seu impacte positiu sobre el PIB es va veure més que compensat per l'increment de les importacions (+7,4%). Cal destacar, que des del tercer trimestre de 2014 les exportacions han vingut registrant augments ininterromputs del seu creixement, mentre que les importacions, malgrat créixer més que les exportacions, han moderat el seu ritme d'expansió. D'aquesta forma, el creixement del PIB en aquest trimestre va ser el resultat d'una contribució major de la demanda nacional i, al seu torn, d'una aportació menys negativa de la demanda externa.

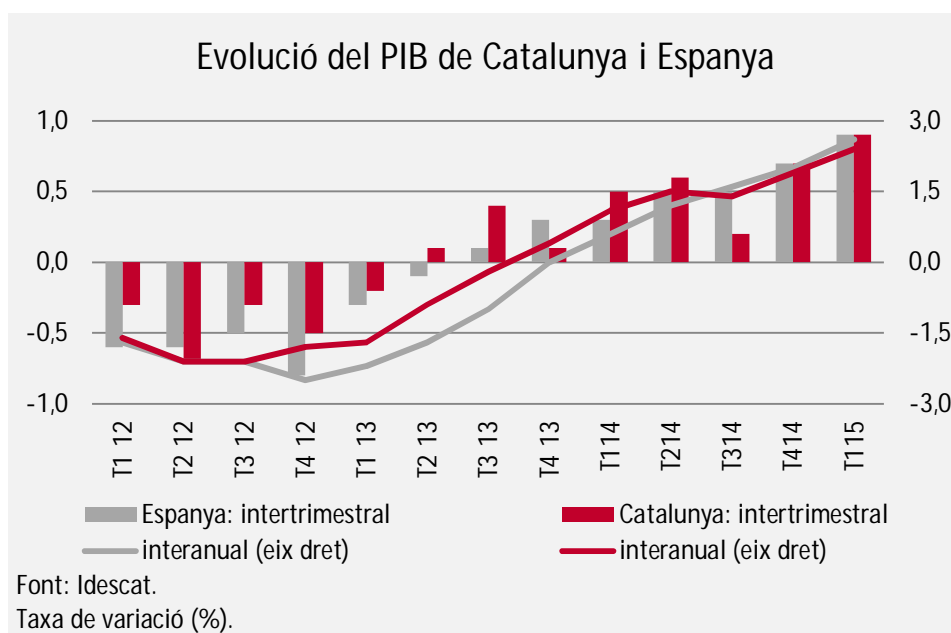
Des de l'òptica sectorial, destaca l'augment del VAB de tots els sectors, excepte agricultura. No obstant això, tots presenten un millor resultat que en el trimestre previ. Destaca el comportament del sector industrial, que accelera el seu ritme de creixement per tercer trimestre consecutiu, i també el sector de la construcció que torna a créixer a una taxa molt superior a la del conjunt de tota l'economia. No cal oblidar que el sector serveis, ha registrat un repunt en la seva senda de creixement molt significatiu i robust, ja que des de l'últim trimestre de 2013, quan estava estancat, fins al primer trimestre de 2015, ha crescut cada vegada més i sense pausa.

ESPANYA: PIB PER COMPONENTS I SECTORS									
Taxa de variació interanual (%)	2013				2014				2015
	T I	T II	T III	T IV	T I	T II	T III	T IV	T I
PIB	-2,2	-1,7	-1,0	0,0	0,6	1,2	1,6	2,0	2,7
Components:									
Consum final llars	-3,8	-3,1	-2,2	-0,1	1,3	2,3	2,8	3,4	3,5
Consum final AAPP	-4,5	-3,6	-2,4	-1,1	0,3	0,3	0,3	-0,5	-0,1
FBCF	-6,3	-5,5	-2,6	-0,5	0,8	3,9	3,9	5,1	6,0
Exportacions	0,0	7,3	4,9	5,1	6,4	1,0	4,5	4,7	5,7
Importacions	-7,3	1,3	0,5	3,8	9,4	4,9	8,6	7,7	7,4
Demanda Interna*	-4,3	-3,5	-2,4	-0,5	1,2	2,3	2,6	2,7	3,0
Demanda Exterior*	2,1	1,8	1,4	0,5	-0,6	-1,1	-1,0	-0,7	-0,3
Oferta:									
Agricultura	5,3	21,9	17,2	18,4	10,3	1,6	5,3	-3,4	-2,6
Indústria	-3,3	-2,4	-0,9	-0,5	0,5	1,9	1,5	2,1	2,7
Construcció	-8,8	-9,6	-8,0	-6,0	-6,2	-1,7	0,0	3,4	5,8
Serveis	-1,5	-1,6	-1,1	0,0	0,9	1,4	1,7	2,3	2,6

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

El 7 de maig el Idescat va publicar el avanç¹ del PIB referit al primer trimestre de 2015. El creixement del PIB català s'hauria accelerat dues desenes en relació a l'últim trimestre de l'any passat, amb un augment del 0,9%, d'igual magnitud que l'increment del PIB del total d'Espanya.

12

¹ La dada definitiva es publicarà el 19 de juny.

En termes anuals, el nivell d'activitat econòmica hauria registrat la sisena taxa positiva consecutiva des d'inicis de 2014. Cal destacar, a més, que la taxa de creixement interanual del PIB, que ascendiria al 2,4%, seria sensiblement superior a la del trimestre anterior, quan es va observar un increment de l'1,9%. No obstant això, se situaria per sota de la taxa de variació anual del PIB d'Espanya (+2,7%).

Per sectors d'activitat, s'hauria registrat un nou descens –encara que més moderat– de l'agricultura, mentre que la resta hauria crescut a un ritme superior que en el trimestre anterior.

Destaca el fort impuls del sector de la construcció amb un nou augment interanual major que el del total de l'economia. Per la seva banda, el sector serveis també hauria crescut lleugerament per sobre de la mitjana, però no així la indústria, que registraria una evolució més continguda. Després de la recessió econòmica, el sector industrial va ser el primer a presentar increments en el seu nivell d'activitat, però a partir del tercer trimestre de 2014, el seu ritme d'expansió sembla haver-se desaccelerat.

CATALUNYA: PIB PER SECTORS					
Taxa de variació interanual (%).	2014				2005
	T I	T II	T III	T IV	T I
PIB	1,1	1,5	1,4	1,9	2,4
Oferta:					
Agricultura	6,9	0,9	-1,6	-1,7	-0,7
Indústria	3,2	2,4	0,1	0,4	0,6
Construcció	-6,2	-2,1	-0,7	2,9	6,2
Serveis	1,0	1,7	2,0	2,4	2,8

Font: Idescat.

Els indicadors econòmics de curta freqüència, per la seva banda, ratifiquen les dades de creixement del PIB en el primer trimestre, i afavoreixen una continuïtat en la senda d'expansió de l'economia per als propers mesos.

D'una banda, en el mes de març, l'índex de producció industrial –corregit d'efectes estacionals i de calendari– va augmentar un 2,9% en termes interanuals a Espanya, la qual cosa marca una forta acceleració respecte al creixement dels mesos anteriors. Tots els sectors van registrar un augment, en particular, béns de consum (+3,6%) i béns intermedis (+4,3%), que ho van fer per sobre de la mitjana. Per a Catalunya, l'índex general –corregit únicament d'efectes de calendari– va presentar un augment interanual del 3,4% a març (per al total d'Espanya la variació d'aquest indicador va ser de +3,3%), registre molt superior al que es venia observant.

Així mateix, en el mes de març, la xifra de negocis de la indústria va presentar un augment de 3,2% (corregit d'efectes estacionals i de calendari) en termes interanuals, registrant així una forta acceleració en el creixement de la facturació respecte al mes de febrer. El creixement de la xifra de negocis de la indústria a Catalunya (sèrie original) va ser de 7,0%, per sobre de la mitjana (+5,8%).

Quant a entrades de comandes en la indústria, també s'aprecia un augment en el mes de març, del 0,2% (sèrie corregida) respecte al mateix mes de 2014. En aquest cas, l'augment registrat és més moderat que el dels mesos de gener i febrer. Novament, a Catalunya l'increment de l'indicador (sèrie sense corregir) va ser superior a la mitjana, amb unes variacions de 7,1% i de 2,4%, respectivament.

D'altra banda, l'índex general de xifra de negocis de les activitats de serveis a Espanya va registrar un important augment interanual de 5,6% en el mes de març en termes desestacionalitzats, la qual cosa implica una acceleració respecte a les taxes de creixement observades en els mesos anteriors. Cal destacar, que el sector comerç va créixer un 6,1% i altres serveis un 4,8%. Mentre, a Catalunya, la pujada de l'índex general va ser del 9,0% al març, molt per sobre de la del conjunt d'Espanya (6,8% amb dades sense desestacionalitzar).

Al seu torn, a l'abril, segons dades de la DGT, la matriculació de turismes a Espanya es va alentir amb un increment de 4,8%, per la fi dels programes d'ajudes públiques, després de diversos mesos amb alces molt importants en les vendes. A Catalunya, la matriculació va continuar registrant un creixement considerable en pujar un 29,0% interanual.

Així mateix, el nombre de turistes internacionals a Espanya va exhibir una evolució molt positiva en els primers quatre mesos de l'any, amb un ingrés de 16 milions de turistes; un 4,4% més que en igual període de 2014. Regne Unit (21,5%), França (18,3%) i Alemanya (16,1%) van continuar sent els principals països emissors. Cal assenyalar, que Catalunya va ser la principal comunitat receptora de visitants no residents, captant el 25,6% del total, la qual cosa implica un registre de 4,1 milions de turistes internacionals, és a dir, un 4,5% més que en igual període de l'any anterior.

A més, segons l'enquesta de despesa turística, els turistes internacionals que van visitar Espanya entre gener i abril d'aquest any van gastar un total de 15.919 milions d'euros, amb un increment d'un 7,2% en relació al mateix període de 2014. Al seu torn, la despesa mitjana diària va pujar fins als 116 euros, és a dir, un 7,0% anual. A Catalunya, la despesa total va ascendir als 3.499 milions d'euros (va representar un 22,0% del total i un va augmentar un 10,6%). En aquest cas, la despesa mitjana diària va ser de 139 euros, la qual cosa implica un nivell i augment (+7,5%) superior al del total d'Espanya.

Pel que fa al turisme intern, al gener, els viatges realitzats per residents a Espanya van assolir els 9,4 milions, la qual cosa representa una caiguda de 15,9% respecte al mateix mes de 2014. Tanmateix, l'estada mitjana va créixer fortament, un 9,9% en els viatges interns i un 26,6% en els viatges emissors. Del total de viatges interns, Catalunya va rebre 1,2 milions, un 24,5% menys en termes interanuals (amb una caiguda de 28,7% dels viatges dins de la pròpia comunitat), encara que la durada va pujar un 5,3%.

Finalment, l'índex de confiança del consumidor del CIS va pujar des dels 100,4 punts al març fins als 101,8 punts en el mes d'abril. L'augment de l'índex es va produir exclusivament per una millor valoració de situació actual. Cal destacar, que l'indicador es va situar per segon mes consecutiu per sobre dels 100 punts, i això indica una percepció optimista per part dels consumidors.

INDICADORS D'ACTIVITAT					
		Catalunya		Espanya	
		Variació interanual (%)	Última dada	Variació interanual (%)	Última dada
Indústria:					
Producció industrial	Març 2015 (Índex)	3,4	108,9	3,3	99,2
Xifra de negocis	Març 2015 (Índex)	7,0	113,6	5,8	109,2
Entrada de comandes	Març 2015 (Índex)	7,1	113,8	2,4	112,0
Comercio i serveis:					
Comerç al detall	Abril 2015 (Índex)	4,1	84,6	2,5	83,0
Venda grans sup.	Març 2015 (Índex)	-0,9	65,9	4,2	74,1
Matriculació turismes	Març 2015 (Unitats)	29,0	14.985	4,8	86.299
Confiança cons.	Abril 2015 (Índex)	-	-	2,2 p.p.	101,8
Creació soc. merc.	Abril 2015 (Unitats)	1,2	1.742	-3,5	8.633
Xifra negocis serveis	Març 2015 (Índex)	9,0	101,1	6,7	96,5
Turistes estrangers	T1 2015 (Milers persones)	9,1	3.013,5	5,3	10.608,3
Construcció:					
Habitatges	Febrer 2015 (Unitats)	47,3	993	33,5	6.131
Consumo ciment	Març 2015 (Milers tones)	12,5	129,5	12,3	983,2
Licitació	Febrer 2015 (Milers €)	-32,2	95,7	-43,8	441,3
Compravendes	Desembre 2014 (Unitats)	47,2	7.222	44,0	46.902
Preu	T4 2014 (Índex)	2,2	-	1,8	-

Font: INE, Idescat, CIS.

SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ

El procés de recuperació econòmica que es manifesta en els diferents indicadors d'activitat, porta aparellat la fi de la contracció del sector de la construcció. Aquesta tendència s'aprecia no solament a través de les dades de PIB, que es troben disponibles cada trimestre, sinó també en la resta d'indicadors del sector de més curta freqüència.

D'ells es desprèn que el sector està travessant una fase de repunt, deixant enrere anys de profundes caigudes del nivell d'activitat. La producció, la inversió i l'ocupació en la construcció semblen estar recuperant-se juntament amb la resta de l'economia.

En aquest sentit, cal destacar, l'evolució molt favorable dels indicadors de consum de ciment, d'habitatges en construcció, de compravenda i preu dels habitatges, i també de les dades referides a l'ocupació i afiliació.

INDICADORS DEL SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ					
	Període	Catalunya		Espanya	
		Darrer valor	Variació interanual (%)	Darrer valor	Variació interanual (%)
Valor afegit (índex)	I.2015	-	6,2	-	3,4
Consum ciment (milers de tones)	Abr 2015	130	19,9	962,0	13,3
Habitatges en construcció (unitats)	Feb 2015	993	47,3	6.131	33,5
Lic. oficial (milions d'euros)	Mar 2015	96	-32,2	441	-43,8
Compravenda (unitats)	Des 2014	7.222	47,2	46.902	44,4
Preus habitatge (índex)	IV.2014	-	2,2	-	1,8
Ocupats (milers de persones)	I.2015	188	6,5	1.061	12,6
Afiliació (milers de persones)	Abril 2015	171	5,9	1.024	6,2

Font: Idescat, INE, CGN.

Cal tenir en compte que en aquesta nova fase del cicle econòmic, el sector de la construcció anirà adquirint un paper més actiu, la qual cosa generarà majors nivells d'activitat (no cal oblidar que és el sector amb més efecte multiplicador -1,8- segons les TIOC 2011) i reforçarà la sostenibilitat del creixement econòmic i de l'ocupació.

PROGRAMA D'ESTABILITAT 2015-2018: QUADRE MACROECONÒMIC DEL GOVERN ESPANYOL

En el marc de l'actualització del Programa d'Estabilitat 2015-2018, el govern espanyol ha publicat el seu Quadre Macroeconòmic en el qual es reflecteixen les previsions de les principals variables econòmiques de cara als propers anys.

Del document publicat es desprenen tres elements importants: una significativa revisió a l'alça de la projecció del creixement del PIB d'Espanya –que se situarà en la banda alta entre les economies europees–, un procés sostingut de creació d'ocupació i una correcció dels desequilibris macroeconòmics. Tot això afavorit per un context internacional amb un baix preu del petroli i un euro depreciat.

El creixement de l'economia espanyola vindrà impulsat pel dinamisme de la demanda interna mentre que s'està reduint el nivell d'endeutament privat, ja sigui d'empreses com de famílies. Per la seva banda, en l'àmbit exterior, s'observa un significatiu canvi de signe quant al saldo per compte corrent (amb dos anys seguits de superàvit) i una capacitat de finançament enfront de la resta del món (que contribueix a reduir el saldo deutor de la posició neta d'inversió internacional).

SUPÒSITS BÀSICS DE L'ESCENARI 2015-2018					
	2014	2015	2016	2017	2018
Tipus d'interès a curt termini (euribor 3 mesos)	0,2	0,0	0,0	0,1	0,2
Tipus d'interès a llarg termini (deute 10 anys)	2,7	1,3	1,4	1,1	1,1
Tipus de canvi (dòlars/euro)	1,3	1,1	1,1	1,1	1,1
Tipus de canvi efectiu nominal zona euro (% variació)	2,1	-6,2	-0,5	0,0	0,0
Creixement PIB mundial sense UE	3,7	4,0	4,4	4,5	4,6
Creixement PIB zona euro	0,9	1,5	1,9	2,1	2,2
Volum importacions mundials sense UE	2,1	3,9	5,2	5,5	6,0
Mercats espanyols d'exportació	2,4	3,8	4,9	5,2	5,4
Preu petroli (Brent, dòlars/barril)	99,4	61,5	68,8	68,8	68,8

Font: MEC.

Com s'aprecia del quadre de supòsits sobre els quals s'elaboren les projeccions, el Govern espera, amb cert optimisme, un entorn de tipus d'interès propers a zero per a un horitzó temporal de 4 anys. Així mateix preveu una recuperació del creixement de l'economia mundial i de la zona euro, així com del comerç fora de la Unió Europea, la qual cosa afavorirà el creixement de les exportacions i, en particular, de les vendes cap a països extracomunitaris. S'espera, a més, que el preu del petroli es recuperi a partir de l'any proper però lluny d'aconseguir els nivells previs al seu brusc descens en el 2014.

QUADRE MACROECONÓMIC

Taxa de variació interanual (%).	2014	2015	2016	2017	2018
PIB	1,4	2,9	2,9	3,0	3,0
Demanda Nacional*	2,2	3,2	2,9	3,0	2,9
Saldo Exterior*	-0,8	-0,2	0,1	0,0	0,1
Consum Privat	2,4	3,3	2,9	2,7	2,5
Consum AAPP	0,1	0,1	0,1	1,0	1,5
FBC	3,4	3,6	5,8	5,9	5,9
FBCF (Bens d'Equip y Altres)	12,2	9,2	7,5	7,3	6,8
FBCF (Construcció)	-1,5	5,3	5,4	5,9	6,2
Exportació Bens i Serveis	4,2	5,4	6,0	5,8	5,7
Importació Bens i Serveis	7,6	6,7	6,4	6,3	6,2
Cap (+) o Nec (-) Finançament (% del PIB)	1,0	1,7	1,8	1,6	1,4
Compte Corrent (% del PIB)	0,6	1,3	1,3	1,2	1,0
Taxa d'Atur	24,4	22,1	19,8	17,7	15,6
Ocupació	1,2	3,0	3,0	2,9	2,9

Font: MEC. *Contribució al creixement del PIB.

La previsió de les principals variables macroeconòmiques del Govern, apunta a una forta recuperació del creixement del PIB, amb un augment anual que duplicarà el registrat en 2014.

Aquest increment de l'activitat econòmica es veurà afavorit per l'impuls de la demanda interna, alhora que la demanda exterior deixarà de restar punts al creixement del PIB. La dinàmica de la demanda interna s'explica pràcticament per l'augment previst del consum privat, si bé a partir de 2017 s'espera un creixement major del consum públic.

Quant a la inversió, les projeccions assenyalen una recuperació molt per sobre de la del PIB, destacant el fort ritme d'expansió de la inversió en béns d'equipament i uns altres i també en construcció.

En el front exterior, es preveu un creixement important de les exportacions, però també, i amb més intensitat fins i tot, de les importacions.

Aquest escenari, repercutirà en un saldo de compte corrent positiu per als propers anys i una capacitat de finançament enfront de la resta del món. A més, en clau interna, s'espera que la taxa d'atur descendeixi aproximadament 2 punts cada any, mentre que l'ocupació augmentarà a un ritme similar al del PIB, per la qual cosa la productivitat mostrarà valors molt baixos.

DÈFICIT I DEUTE PÚBLICA					
	2014	2015	2016	2017	2018
Objectius de dèficit	-5,7	-4,2	-2,8	-1,4	-0,3
Administració Central	-3,5	-2,9	-2,2	-1,1	-0,2
Seguretat Social	-1,1	-0,6	-0,3	-0,2	-0,1
CCAA	-1,7	-0,7	-0,3	-0,1	0,0
CCLL	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Despeses AAPP	43,5	42,0	40,6	39,5	38,4
Ingressos AAPP	37,8	37,8	37,8	38,0	38,1
Nivell de deute bruta	97,7	98,9	98,5	96,5	93,2

Font: MEC.

Pel que fa al dèficit, s'espera complir amb l'objectiu de reduir-ho per sota del 3% pel 2016, fins a assolir un lleuger desviament en els comptes públics en 2018. Això seria el resultat d'una progressiva disminució del dèficit de l'Administració Central, de la Seguretat Social i de les CCAA. La pressió fiscal es mantindria relativament constant, mentre que la reducció de la despesa estaria associada a una millorança en la situació econòmica, que també contribuiria a generar majors ingressos, però la recent reforma fiscal reduiria la càrrega impositiva i no contribuiria a augmentar el ràtio ingressos-PIB.

Quant al deute, serà el fort creixement previst del PIB que mantindrà el seu nivell per sota del 100% en els propers anys.

MERCAT DE TREBALL

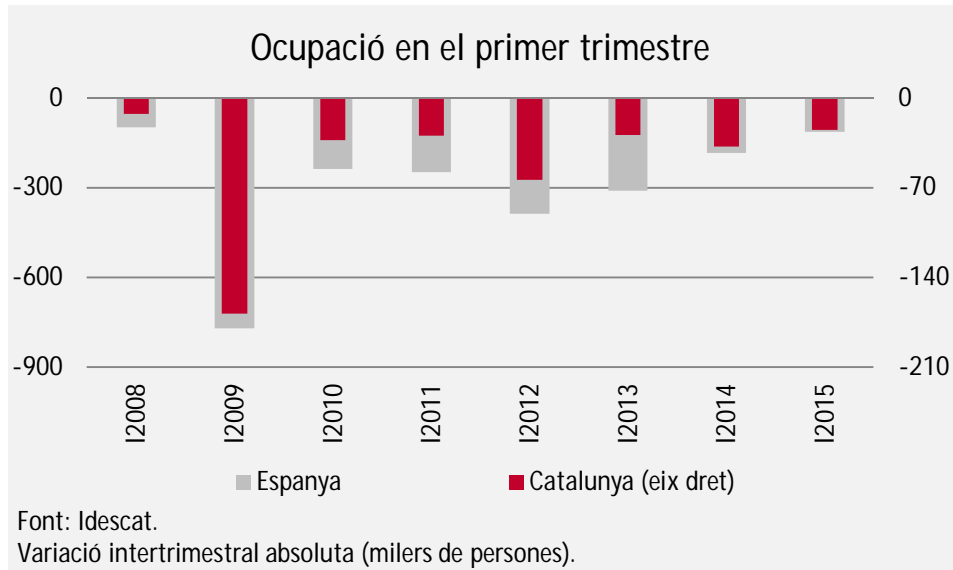
D'acord amb dades de l'EPA publicades el 23 d'abril, a Espanya, durant el primer trimestre de 2015, el nombre d'aturats va baixar –a diferència del trimestre anterior– en 13.100 persones, totalitzant 5.444.600 aturats. No obstant això, la taxa d'atur –que va ascendir lleument fins al 23,8%– es va situar més de 2 punts per sota de la registrada un any abans. És a dir, en els últims 12 mesos l'atur va baixar en 488.700 persones en tota Espanya. Per la seva banda, a Catalunya, la taxa d'atur va pujar fins al 20,1%, amb 1.500 aturats més que en el trimestre anterior. Així, el nombre total d'aturats va ascendir a 758.000. No obstant això, respecte a l'any anterior, l'atur a Catalunya es va reduir en 82.200 persones.

És important esmentar que l'evolució desestacionalitzada de l'atur (disponible únicament per tota Espanya) va continuar la seva tendència a la baixa, amb una variació negativa del 2,5%. Així mateix, en termes anuals, la disminució de l'atur va ser de 488.700 persones, la qual cosa implica una taxa de variació anual negativa de 8,2%.

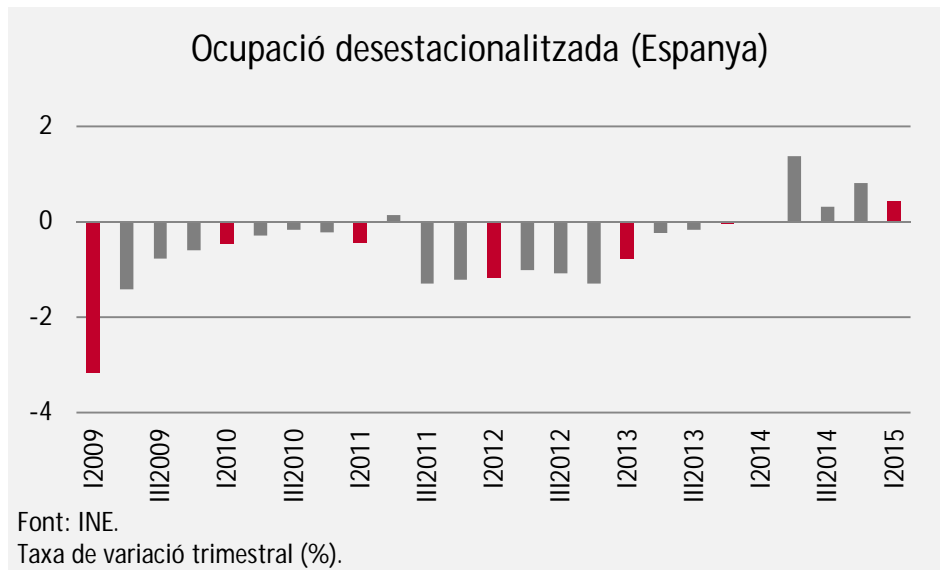
Un fet a destacar, és que el nombre d'aturats va disminuir amb més intensitat en el sector de la construcció, amb 7.200 aturats menys, dels quals 1.500 corresponen a Catalunya. Això posa de manifest el canvi ja constatat amb les dades de PIB de l'últim trimestre de 2014, sobre la tendència en l'evolució del sector. A Espanya també va descendir l'atur en la indústria en 4.200 persones, encara que a Catalunya va pujar en 4.300. D'altra banda, l'atur va augmentar en el sector serveis en tota Espanya (35.300 persones), mentre que a Catalunya va baixar (4.400 persones).

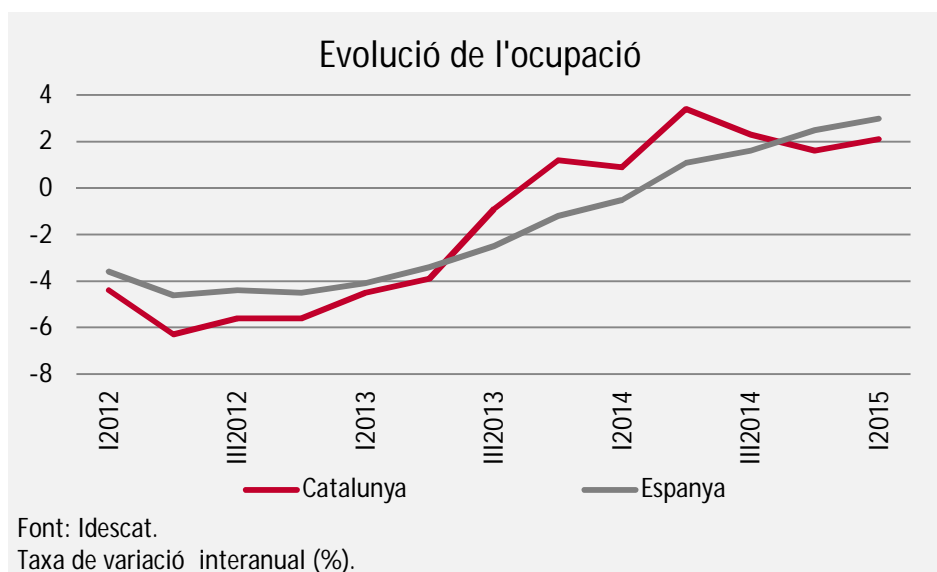
Per la seva banda, l'ocupació a Espanya va disminuir fins a aconseguir 17.454.800 treballadors, la qual cosa representa una reducció de 114.300 persones en relació al quart trimestre de l'any anterior. A Catalunya, l'ocupació en el primer trimestre va descendir en 24.800 persones; una de les majors reduccions en comparació amb la resta de CCAA.

Cal assenyalar, que l'evolució del mercat de treball sol ser més desfavorable en els primers mesos de l'any per qüestions estacionals. De totes maneres, en termes absoluts, s'aprecia que la pèrdua d'ocupació durant el primer trimestre de 2015 va ser més reduïda que la registrada en igual període en anys anteriors, tant a Espanya com a Catalunya.

Per això, és rellevant tenir en compte les dades en termes desestacionalitzats, on s'observa una variació trimestral positiva de l'ocupació (+0,4%) per quarta vegada consecutiva, i una primera dada positiva per al període gener-març des de 2009. En termes anuals, es van crear 504.200 llocs de treball, és a dir, una recuperació de l'ocupació del 3,0%; quart registre positiu en sis anys.

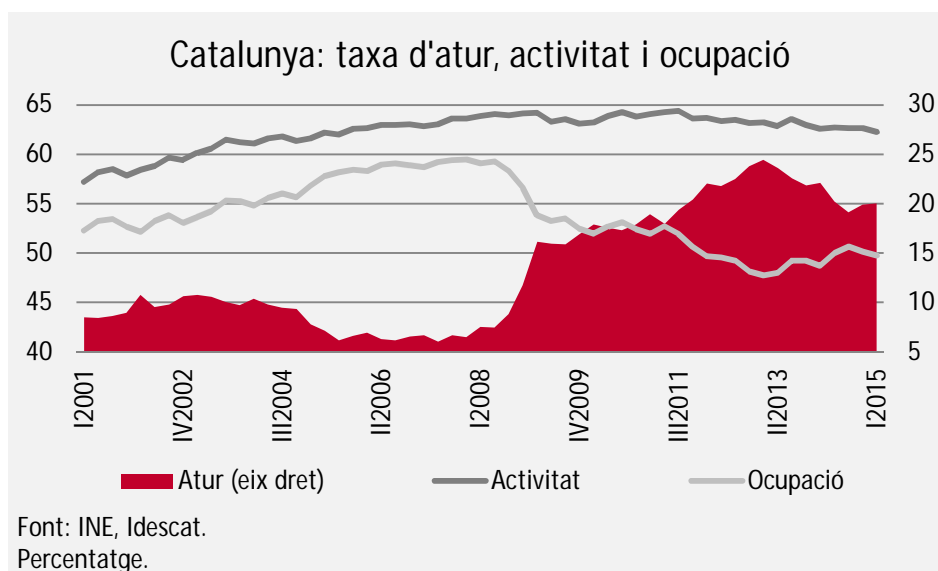
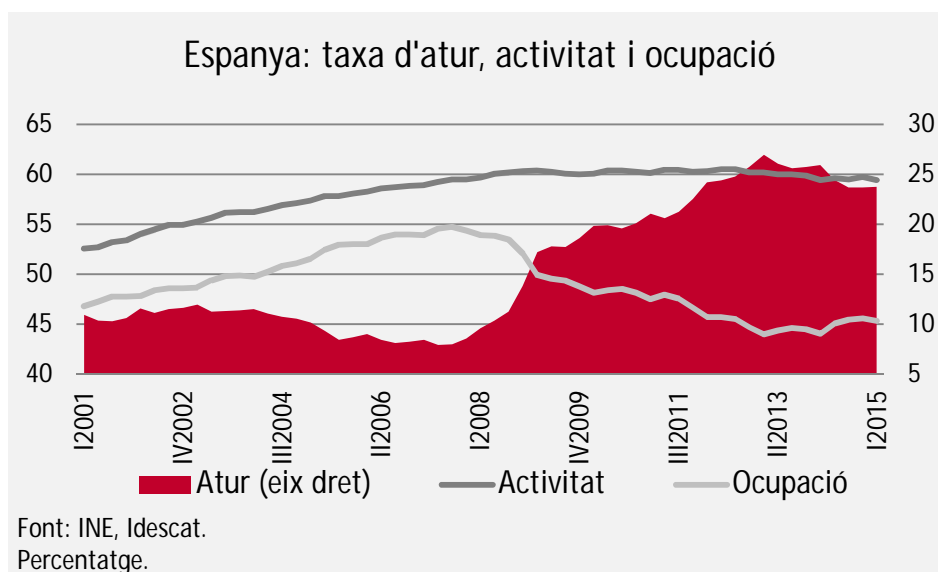

Cal destacar, que l'ocupació en el total d'assalariats va pujar en termes anuals (+3,3%); fins i tot per sobre de la mitjana (+3,0%). Del total d'assalariats, els que tenen contracte indefinit van augmentar un 2,7% i van representar un 62,4% de l'increment total en l'ocupació assalariada. Per la seva banda, va pujar tant l'ocupació en el sector privat (+3,3%) com en el públic (+1,2%). L'ocupació a temps complet va créixer (+2,9%) a un ritme similar al conjunt de l'ocupació total.

TIPUS D'OCUPACIÓ				
	Valor	Catalunya Variació interanual (%)	Valor	Espanya Variació interanual (%)
Població ocupada	3.023,2	2,1	17.454,8	3,0
A temps complet	2.594,8	4,5	14.618,2	2,9
A temps parcial	428,4	-10,2	2.836,6	3,3
Taxa de parcialitat	14,2%	-1,9 p.p.	16,3%	+0,2 p.p.
Població assalariada	2.494,0	2,3	14.393,9	3,3
Amb contracte indefinit	2.039,7	2,9	10.997,3	2,7
Amb contracte temporal	454,3	-0,2	3.396,6	5,4
Taxa de temporalitat	18,2%	-0,5 p.p.	23,6%	-0,7 p.p.
Públic	374,7	-7,5	2.956,7	1,2
Privat	2.119,3	4,2	14.498,1	3,3

Font: Idescat, INE.

A Catalunya es van registrar tendències similars a les del total d'Espanya, destacant el major ritme de creixement de l'ocupació a temps complet (+4,5%) i la forta caiguda de l'ocupació a temps parcial (-10,2%). En conseqüència, a Catalunya, a diferència d'Espanya, la taxa de parcialitat va descendir gairebé 2 punts. També el creixement dels assalariats amb contracte indefinit va ser superior a la mitjana espanyola a Catalunya. Els que tenen contracte temporal, per la seva banda, es van reduir, mentre que en el total d'Espanya van augmentar. Finalment, pel que fa a l'ocupació pública, s'aprecia una caiguda a Catalunya mentre que a Espanya va pujar.

Les dades referides a la seguretat social del mes de maig indiquen que la mitjana d'afiliats es va incrementar un 3,6% a Espanya en termes anuals (592.937 persones més), superant els 17 milions d'afiliats. Pel que fa a la variació absoluta mensual, es va observar un increment de 213.015 de treballadors en alta respecte a abril. Cal assenyalar que, en termes desestacionalitzats, l'afiliació continua mantenint el seu creixement.

A Catalunya, el nombre d'afiliats es va incrementar de forma similar a la mitjana, amb un augment anual de 3,7%, és a dir, de 108.711 persones (totalitzant més de 3 milions de persones afiliades). Així mateix, la variació absoluta mensual va marcar una pujada de 42.132 afiliats.

L'atur registrat, per la seva banda, va baixar un 7,8% a Espanya durant el mes de maig en relació al mateix mes de 2014, la qual cosa representa un total de 357.354 persones (4.215.031 persones aturades en total). Respecte al mes d'abril, la desocupació registrada va descendir en 117.985

persones, i en termes desestacionalitzats va seguir disminuint. En tots els sectors d'activitat es va reduir el nombre de persones en atur respecte al mes anterior i també el nombre d'aturats registrats sense ocupació anterior. Pel que fa a la contractació, cal assenyalar que la contractació indefinida es va incrementar un 7,5% en termes anuals (a temps complet un 9,5%) i la temporal un 7,9%.

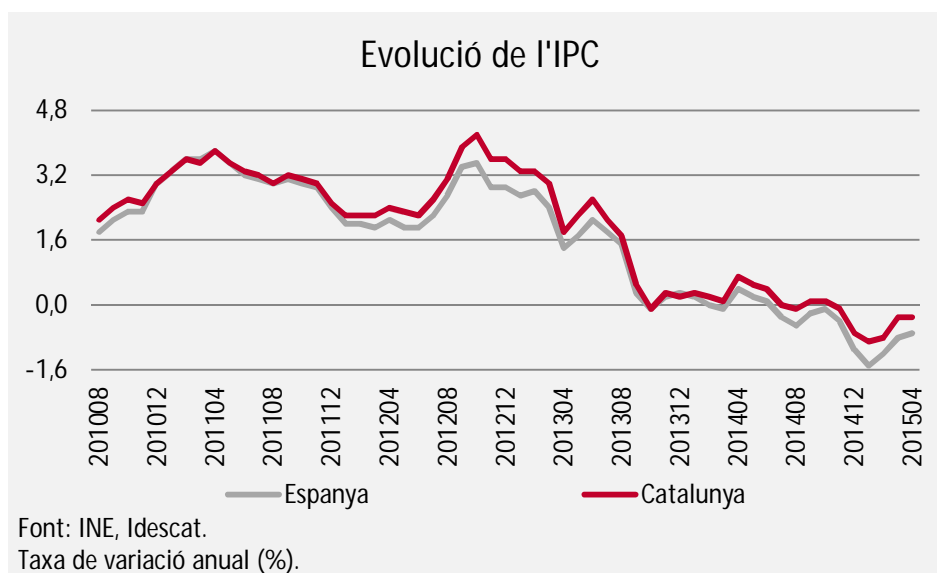
A Catalunya, l'atur registrat, que totalitza unes 531.899 persones, va descendir en 21.075 persones d'abril a maig i, cal esmentar, que respecte a maig de 2014 va disminuir un 10,2%. La contractació a Catalunya, que va assolir 228.588, va consistir de 26.428 contractes indefinits (increment del 4,4% interanual) i de 202.160 contractes temporals (increment de l'11,0% interanual).

AFILIACIÓ I ATUR REGISTRAT		
Maig 2015	Catalunya	Espanya
Afiliació mitjana:	3.055.926	17.221.310
Variació mitjana mensual		
Absoluta	42.132	213.015
Relativa	1,4	1,3
Variació mitjana interanual		
Absoluta	108.711	592.937
Relativa	3,7	3,6
Atur registrat:	531.899	4.215.031
Variació mitjana mensual		
Absoluta	-21.075	-117.985
Relativa	-3,8	-2,7
Variació mitjana interanual		
Absoluta	-60.405	-357.354
Relativa	-10,2	-7,8

Font: MOISS.

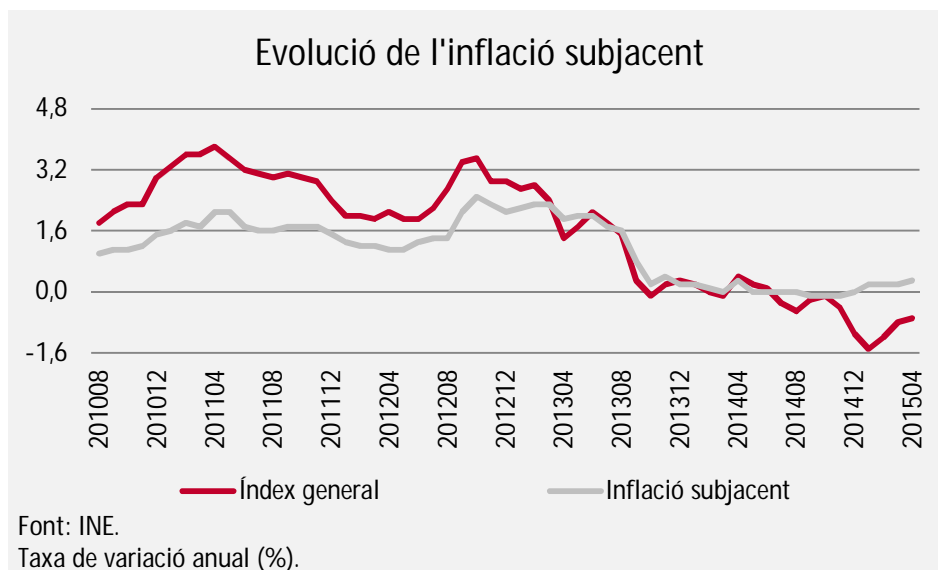
PREUS I FINANÇAMENT

La variació anual de l'índex general de preus ha tornat a moderar la seva caiguda en el mes d'abril, amb una reducció del 0,6% a Espanya. A Catalunya, en tant, s'ha repetit el registre del mes de març, en baixar l'IPC un 0,3%. L'avanç per al mes de maig, per al total d'Espanya, indica una nova moderació, amb una variació negativa de 0,2% del IPC.

Els grups que han tingut una major influència a l'alça han estat: comunicacions, a causa de l'estabilitat dels preus dels serveis telefònics en relació al descens de l'any anterior; transport, la menor reducció del qual s'explica per la pujada dels preus dels carburants i lubricants; i habitatge, per la reducció del preu del gas malgrat l'augment dels preus de l'electricitat.

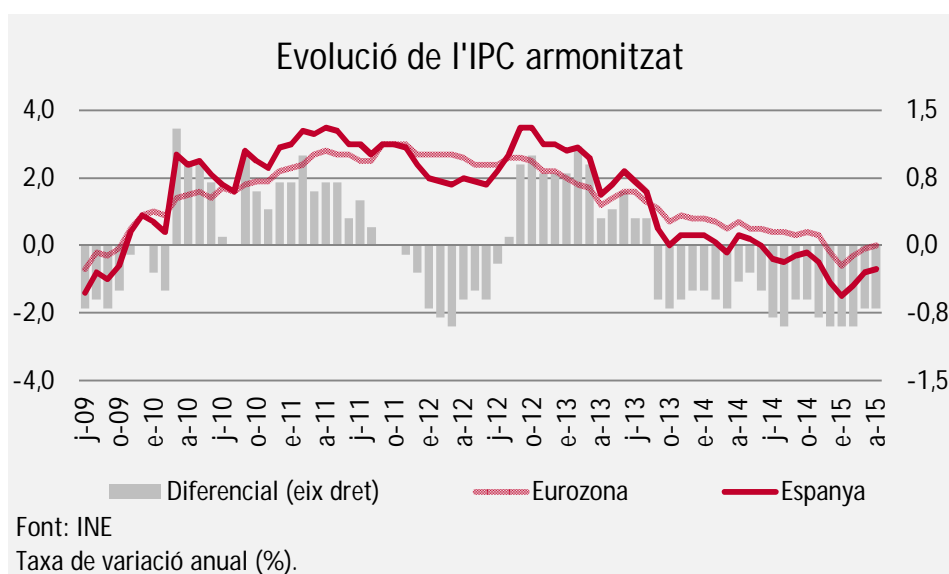
Cal destacar, que la inflació subjacent –índex general sense aliments no elaborats ni productes energètics– ha augmentat una desena respecte a març, per tant el preu dels components més estables de la cistella de la compra ha pujat un 0,3% en termes anuals. Balears (-0,2%) i Catalunya presenten els menors registres de variació de l'IPC en relació amb les altres CCAA.

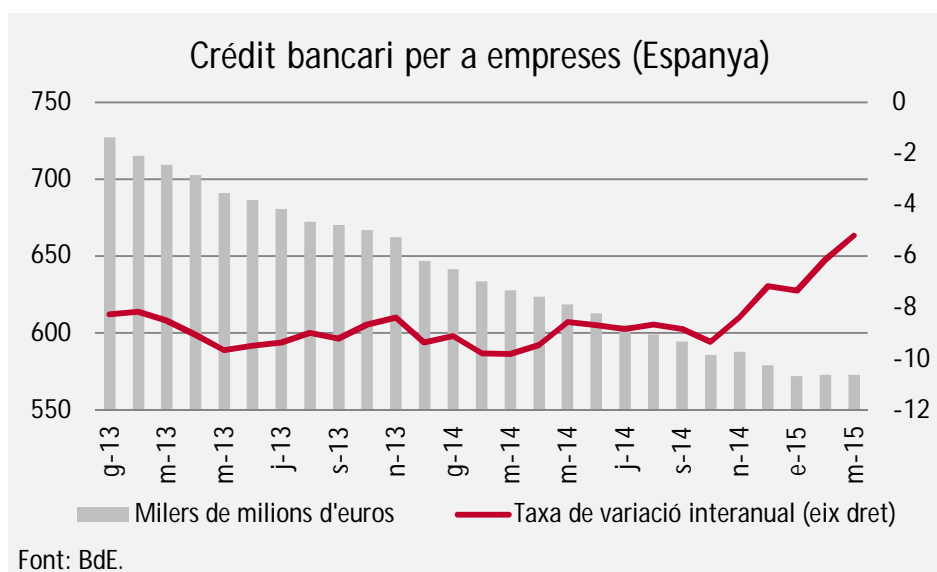
Si s'analitza la variació mes a mes, dels dotze grups que conformen la cistella de la compra representativa per a l'elaboració de l'IPC, s'ha observat una reducció en aliments i begudes no alcohòliques, medicina i comunicacions. La resta dels grups ha registrat un increment de preus, portant la variació mensual de l'IPC al 0,9%.

En aquest sentit, tenint en compte els grups especials, els majors augments es van produir en els béns industrials (+2,1%), en particular, sense energia (+2,2%) i sense productes energètics (+2,9%).

Finalment, en considerar l'indicador d'inflació harmonitzat (IPCA) –que permet realitzar una comparació amb l'evolució dels preus en l'Eurozona– s'aprecia que el diferencial d'inflació amb la Unió Monetària continua sent negatiu (-0,7 p.p.) ja que l'IPCA a Europa s'ha mantingut constant, mentre que a Espanya ha baixat un 0,7%, en termes anuals.

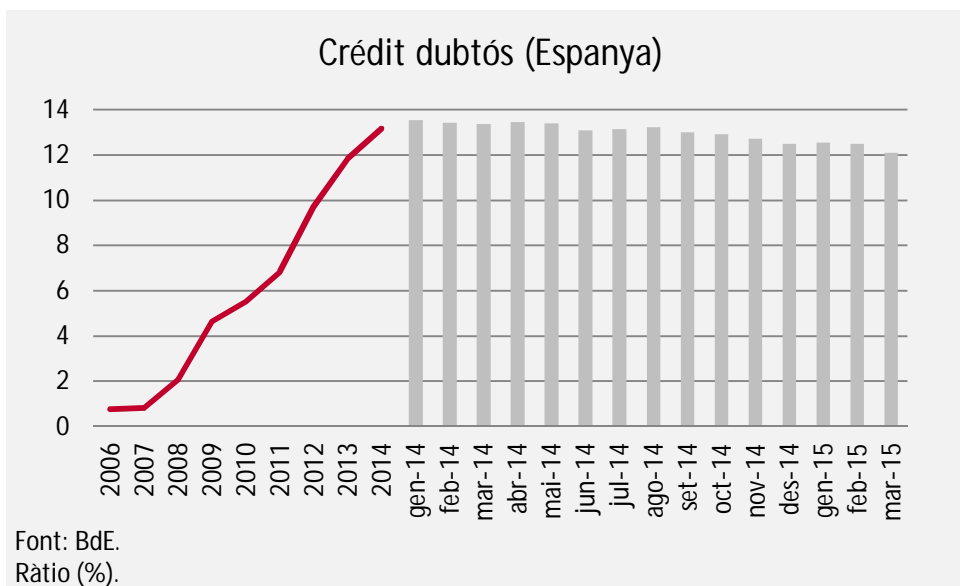

En tant, el finançament de les llars i les ISFLSL continua decreixent però a un ritme més suavitzat que l'observat en 2014, amb una caiguda del 3,0% al març, en termes interanuals. En el cas de les societats no financeres la desacceleració també ha estat important, amb una caiguda del crèdit del 2,7%, molt per sota de les mitjanes d'anys anteriors. Cal assenyalar, que dins del finançament de les societats no financeres, el crèdit bancari va continuar contraient-se, i al març es va reduir un 5,2%, un ritme marcadament inferior al registrat al llarg de tot el 2014. Els préstecs de l'exterior, per la seva banda, es van reduir lleument; un 0,2%, mentre que el finançament mitjançant valors diferents de les accions va pujar un 8,1%.

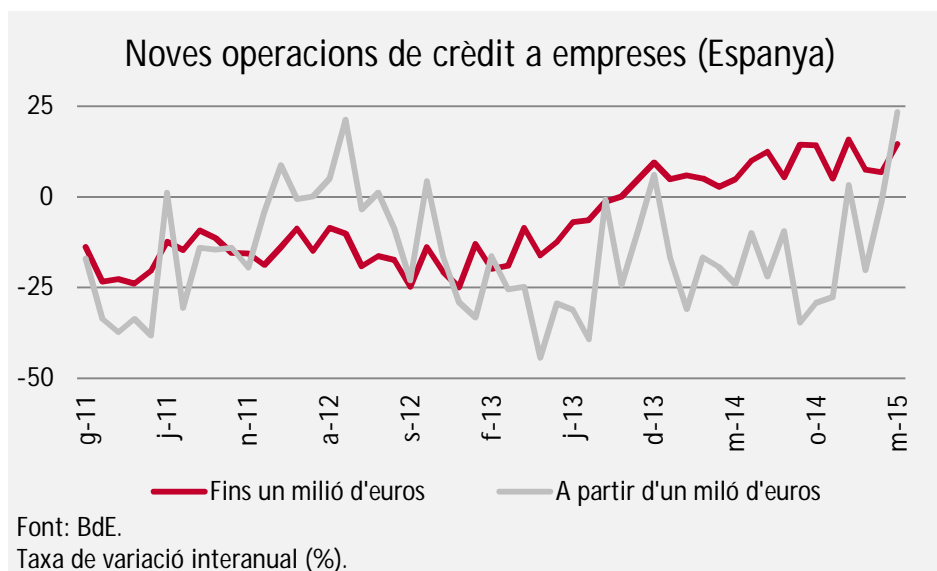
Quant al cost del crèdit, en el mes de març, es va apreciar un moderat descens en els tipus d'interès respecte a l'inici de l'any, tant per als aplicats a empreses per a operacions noves menors a 1 milió d'euros (+3,92%), com per a les superiors a aquest import (+2,27%), expressats en TAE. El cost del crèdit a pimes –aproximat pel de quanties inferiors a 1 milió d'euros– ha experimentat en l'últim any un fort descens si es té en compte que al març de 2014 el tipus d'interès per a aquests préstecs era de 5,43%. La recuperació de l'economia, així com el context de tipus d'interès en mínims històrics i la política d'estímuls monetaris del BCE, són elements que contribueixen a explicar aquest descens en el cost del crèdit, que sembla estar arribant a les pimes espanyoles. Per a les llars, els tipus d'interès dels préstecs també es van reduir lleugerament durant els primers mesos de l'any; fins al 2,54% per a l'adquisició d'habitatge i fins al 9,19% per al consum.

D'altra banda, segons les últimes dades publicades pel Banc d'Espanya, en el mes de març el percentatge de crèdits dubtosos es va reduir fins al 12,1% del total, amb un volum de 166.219 milions d'euros. Cal recordar, que en tot el 2014 aquesta proporció es va situar en el 13,2% en mitjana.

Així mateix, les noves operacions de crèdit –que podrien prendre's com una *proxy* al flux de crèdit que és la variable que més correlació té amb el nivell d'activitat econòmica – per a les societats no financeres de menor grandària (aproximat a través dels crèdits de menys d'1 milió d'euros) van pujar un 14,6% en termes interanuals en el mes de març. Per a les empreses grans (aproximat a través dels crèdits de més d'1 milió d'euros) es va observar un repunt amb un augment del 23,6% anual, després de dos mesos de caigudes.

28

Finalment, pel que fa al finançament de les empreses i d'acord a les dades dels comptes trimestrals no financeres, s'aprecia com en l'últim any, 2014, disminueix l'estalvi i augmenta la inversió de les empreses. Això ha reduït la capacitat de finançament que presentaven i revela que les empreses van recórrer a la seva pròpia capacitat de finançament per invertir durant la crisi, davant la restricció creditícia.

COMPTE DE LES SOCIETATS NO FINANCERES			
	Estalvi Brut (% PIB)	Formació Bruta de Capital	Cap./Nec. Fin. (% PIB)
2007	8,0	188.170	-8,6
2008	10,4	178.259	-4,6
2009	11,9	129.699	0,9
2010	14,4	132.044	3,1
2011	12,8	131.079	1,6
2012	13,6	138.395	1,4
2013	15,5	137.853	3,2
2014	14,3	147.241	1,1

Font: BdE.

COSTOS LABORALS I ESQUETXA FISCAL

Segons l'última enquesta trimestral de costos laborals realitzada per l'INE, i disponible per al quart trimestre de 2014, a Espanya, el cost laboral de les empreses va disminuir un 0,5% en termes interanuals. A Catalunya, per la seva banda, la caiguda del cost laboral per treballador i mes va ser més fort, del 2,3%. De fet, va ser la segona comunitat autònoma on més van descendir els costos laborals.

El cost laboral mitjà a Espanya és de 2.638,80 euros, mentre que a Catalunya ascendeix a 2.753,93 euros. El cost laboral de les diferents CCAA varia en un rang d'aproximadament 500 euros entorn de la mitjana del total d'Espanya. Amb dades disponibles únicament per a Espanya, eliminant els efectes de calendari i de estacionalitat, el cost laboral total va descendir un 0,2% en taxa intertrimestral i un 0,5% en taxa interanual, en l'últim trimestre de 2014. Per sectors d'activitat, el cost laboral és major en la indústria, seguit de la construcció i els serveis. Cal assenyalar, que els costos laborals en la indústria van créixer un 1,4%, a diferència de la resta de sectors on es va observar una reducció.

COSTOS LABORALS PER SECTOR				
Quart trimestre 2014.	Espanya		Catalunya	
	Euros	Variació anual (%)	Euros	Variació anual (%)
Total:	2.638,8	-0,5	2.753,9	-2,3
Indústria	3.202,6	1,4	3.506,4	1,1
Construcció	2.849,4	-0,2	3.116,3	1,6
Serveis	2.518,0	-0,9	2.567,9	-3,4

Font: INE.

El cost del factor treball es pot desglossar entre costos salarials i altres costos. Quant al cost salarial pròpiament dit, a Espanya, es va observar una caiguda (-0,2%), encara que inferior a la dels costos totals, és a dir, que la reducció dels costos laborals es va veure impulsada sobretot pel descens més intens dels costos no salarials (-1,5%), el principal component dels quals, el de les cotitzacions a la Seguretat Social, va registrar un augment (+1,8%). Mentre, a Catalunya, tant el cost salarial com els altres costos van baixar a un ritme superior a la mitjana (-2,5% i -1,8%, respectivament).

COSTOS LABORALS DESAGREGATS				
Quart trimestre 2014.	Espanya		Catalunya	
	Euros	Variació anual (%)	Euros	Variació anual (%)
Cost laboral total	2.638,8	-0,5	2.753,9	-2,3
Cost salarial	1.991,8	-0,2	2.080,9	-2,5
Altres costos	647,0	-1,5	673,0	-1,8
Cotitzacions obligatòries	584,5	1,8	612,4	-13,6
Percepcions no salarials	77,9	-18,3	76,3	0,5
Subvencions i bonificacions	15,4	18,3	15,7	27,8

Font: INE.

En termes salarials, existeix una esquetxa fiscal, que prové de la diferència entre el que li costa a l'ocupador contractar un treballador de determinades característiques i el que efectivament percep aquest treballador una vegada descomptades les deduccions i retencions. Com a exemple, en la següent taula, es prenen tres nivells de retribució i es calcula la esquetxa fiscal en cada cas (en el supòsit d'un treballador solter i sense fills).

En primer lloc, assenyalar que les aportacions per part de l'empresa representen entorn del 22% dels costos totals. En segon lloc, que les deduccions i retencions del treballador assolen entre un 14% i un 22%. I finalment, destacar, que en considerar tant les aportacions de l'empresa com les deduccions i retencions del treballador, es crea una esquetxa fiscal, que podria assolir fins al 43% del cost total per a l'empresa, és a dir que el que el treballador es queda en mà és aproximadament un 60% de quant costa contractar-ho. D'aquest exercici es desprèn que és necessari reduir la bretxa fiscal i especialment les cotitzacions a la Seguretat Social, tal com recomana la Comissió Europea.

ESQUETXA FISCAL						
	Euros	% Cost empresa	Euros	% Cost empresa	Euros	% Cost empresa
Sou Brut	48.000,0	78,3	24.000,0	76,4	18.000,0	76,4
Aportació Empresa	13.337,7	21,7	7.416,0	23,6	5.562,0	23,6
Seguretat Social (23,6%)	10.186,7	16,6	5.664,0		4.248,0	
Desocupació (5,5%)	2.374,0	3,9	1.320,0		990,0	
Fogasa (0,2%)	86,3	0,1	48,0		36,0	
Accidents de Treball (1,0%)	431,6	0,7	240,0		180,0	
Formació Professional (0,6%)	259,0	0,4	144,0		108,0	
1) Cost total per a l'empresa:	61.337,7	100	31.416,0	100	23.562,0	100
Sou Brut	48.000,0	78,3	24.000,0	76,4	18.000,0	76,4
Deduccions	2.740,9		1.524,0		1.143,0	
Seguretat Social (4,7%)	2.028,7		1.128,0		846,0	
Atur (1,55%)	669,0		372,0		279,0	
Formació Professional (0,1%)	43,2		24,0		18,0	
Retencions	10.359,4		3.840,0		2.160,0	
Deduccions i Retencions	13.100,3	21,4	5.364,0	17,1	3.303,0	14,0
2) Líquid per al treballador:	34.899,7	56,9	18.636,0	59,3	14.697,0	62,4
Esquetxa fiscal: 1) - 2)	26.438,0	43,1	12.780,0	40,7	8.865,0	37,6

Font: Elaboració pròpia. Retencions: 48.000€ (24%), 24.000€ (16%) y 18.000 (12%).

Finalment, i en relació als costos salarials, destacar l'acord aconseguit el passat 14 de maig entre representants del sector empresarial i dels treballadors quant als criteris per a la determinació dels increments salarials dels anys 2015, 2016 i 2017. Amb la finalitat de consolidar l'augment de l'ocupació i la creació d'ocupació de qualitat, es va negociar un increment salarial per aquest any de fins a un 1,0% i per al proper de fins a un 1,5%. És important destacar que aquest tipus de pacte facilita l'acord entre els agents socials, sobre la confrontació o els conflictes.

SECTOR PÚBLIC

El dèficit acumulat de l'Estat, de les operacions no financeres, en termes de Comptabilitat Nacional, es va situar en el mes d'abril, en 11.984 milions d'euros, la qual cosa equival a un 1,09% del PIB. La xifra de dèficit, va ser inferior a l'1,38% assolit en igual període de l'any anterior. El dèficit primari – sense considerar els interessos del deute– va assolir el 0,19% del PIB. Per concepte d'interessos es van reportar 9.871 milions d'euros; un 0,5% més que el reportat entre gener i abril de 2014.

La disminució del saldo fiscal respecte a l'any anterior va ser el resultat d'uns recursos que van augmentar un 4,0% i d'unes ocupacions que van descendir un 0,5%. En termes homogenis, la reducció del dèficit va ser d'un 21,0% en relació a igual període de 2014.

Concretament, els recursos no financers acumulats van ascendir a 57.837 milions d'euros (5,28% del PIB), mentre que les ocupacions van sumar 69.3821 milions d'euros (6,37% del PIB). Cal destacar, que els recursos no financers van créixer per l'augment de 6,4% dels impostos i les cotitzacions socials, excepte els impostos sobre el capital. És important assenyalar, a més, que la recaptació per concepte d'IRPF va pujar, malgrat la reforma fiscal vigent amb la reducció de les retencions.

RECURSOS NO FINANCERS DE L'ESTAT			
Acumulat a fi de novembre. Milions d'euros.	2014	2015	% Variación
Impostos i Cotitzacions Socials	50.574	53.810	6,4
Impostos sobre la Producció i les Importacions	29.510	31.665	7,3
IVA	22.038	23.974	8,8
Altres	7.472	7.691	2,9
Impostos Corrents sobre la Renda, el Patrimoni, etc.	18.604	19.686	5,8
Imposats sobre el Cabdal	46	31	-32,6
Cotitzacions Socials	2.414	2.428	0,6
Rendes de la Propietat	3.351	1.969	-41,2
Dividends i Altres Rendes	1.713	1.170	-31,7
Interessis	1.638	799	-51,2
Producció de Mercat i Pagaments per una altra Producció no de Mercat	494	420	-15,0
Altres Recursos No Financers	1.173	1.638	39,6
Transferències entre AAPP	2.301	2.793	21,4
Altres Ingressos	-1.128	-1.155	2,4
Total Recursos No Financers	55.592	57.837	4,0

Font: MINHAP.

DESPESES NO FINANCERS DE L'ESTAT			
Acumulat a fi de novembre. Milions d'euros.	2014	2015	% Variación
Consums Intermedis	1.406	1.476	5,0
Remuneració d'Assalariats	5.276	5.385	2,1
Interessos	9.823	9.871	0,5
Prestacions Socials Diferents de les Transferències Socials en Espècie	3.814	3.954	3,7
Transferències Socials en Espècie de Productors de Mercat	152	40	-73,7
Transferències Corrents entre AAPP	40.038	39.366	-1,7
Cooperació Internacional Corrent	394	377	-4,3
Altres Transferències Corrents	775	671	-13,4
Recursos Propis de l'UE: IVA i RNB	4.917	5.022	2,1
Resto Despeses Corrents	980	1.007	2,8
Formació Bruta de Capital	1.404	1.463	4,2
Transferències de Capital entre AAPP	1.091	979	-10,3
Ajuda a la Inversió i altres Transferències de Capital	134	254	89,6
Resto Despeses Capital	-1	-44	-
Total Despeses No Financers	70.203	69.821	-0,5

Font: MINHAP.

D'altra banda, també es disposa de les dades sobre el dèficit conjunt de l'Administració Central, la Regional i la Seguretat Social al mes de març. El conjunt de les Administracions Públiques va registrar una necessitat de finançament acumulat de 8.602 milions d'euros, la qual cosa representa un 0,78% del PIB, i implica un percentatge inferior al de l'any 2014 quan el dèficit va assolir un 0,69% del PIB en igual període.

En l'Administració Central el dèficit va assolir l'0,83% del PIB, mentre que la Seguretat Social va registrar un superàvit equivalent al 0,25% del PIB. Per la seva banda, les CCAA van registrar un dèficit de 0,20% del PIB i, en particular, Catalunya va registrar un dèficit de 585 milions d'euros, és a dir un 0,28% del seu PIB.

Cal recordar, que l'objectiu de dèficit pel 2015 ascendeix al 4,2%. Concretament, per a l'Administració Central l'objectiu és del 2,9%; del 0,7% per a les CCAA i del 0,6% per a la Seguretat Social. Per a les Corporacions Locals s'estableix un objectiu d'equilibri pressupostari.

OPERACIONS NO FINANCERES DE CATALUNYA					
Acumulat a finals de març.	Milions d'euros			% del PIB	
	2014	2015	%	2014	2015
Recursos no financers	5.740	6.109	6,4	2,87	2,95
Impostos	2.277	2.546	11,8	1,14	1,23
Impostos sobre la producció i les importacions	431	550	27,6	0,22	0,27
Impostos corrents sobre la renda, patrimoni, etc.	1.770	1.863	5,3	0,89	0,90
Impostos sobre el capital	76	133	75,0	0,04	0,06
Cotitzacions socials	5	5	-	0,00	0,00
Transferències entre AAPP	2.732	2.864	4,8	1,37	1,38
Resta de recursos	726	694	-4,4	0,36	0,34
Usos no financers	6.658	6.694	0,5	3,33	3,24
Consums intermedis	1.232	1.252	1,6	0,62	0,61
Remuneració d'assalariats	2.392	2.533	5,9	1,20	1,22
Interessos	536	230	-57,1	0,27	0,11
Subvencionis	118	121	2,5	0,06	0,06
Prestacions socials diferents de les transferències en espècie	148	138	-6,8	0,07	0,07
Transferències socials en espècie	1.290	1.318	2,2	0,65	0,64
Formació bruta de capital fix	427	425	-0,5	0,21	0,21
Transferències entre AAPP	412	509	23,5	0,21	0,25
Resta d'usos	103	168	63,1	0,05	0,08
Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament	-918	-585	-36,3	-0,46	-0,28
PIB utilitzat	199.786	206.895			

Font: MINHAP.

SECTOR EXTERIOR

En el primer trimestre de l'any, la balança per compte corrent de l'economia espanyola va registrar un dèficit d'1.500 milions d'euros, la qual cosa implica una millora enfront del saldo negatiu de 3.700 milions d'euros del mateix període de 2014.

Dins dels components del compte corrent, destaca el saldo de la balança de béns i serveis que va presentar un superàvit acumulat de 4.700 milions d'euros, major al registrat durant el primer trimestre de l'any anterior. Per la seva banda, el superàvit de la balança de turisme i viatges va descendir lleugerament.

El compte capital va experimentar una reducció del superàvit i, per tant, es va registrar una necessitat de finançament de l'economia espanyola que va aconseguir els 800 milions d'euros. No obstant això, en els últims 12 mesos es va observar una capacitat de finançament de 14.400 milions d'euros. D'acord amb els moviments produïts en el compte financer, es va registrar una sortida neta de capital, exclòs el Banc d'Espanya, de 14.900 milions d'euros en els primers tres mesos de l'any.

BALANÇA DE PAGAMENTS						
Milers de milions d'euros.	Acumulat març 2014			Acumulat març 2015		
	Ingressos	Pagaments	SalDOS	Ingressos	Pagaments	SalDOS
Compte Corrent:	32,3	32,9	-0,6	35,7	34,8	0,9
Balança Comercial i Serveis	27,9	26,9	1,0	31,5	29,0	2,5
Serveis	3,0	0,9	2,1	3,1	1,0	2,1
Rendes	4,4	6,0	-1,6	4,2	5,7	-1,6
Compte de Capital:	1,5	0,0	1,5	0,7	0,0	0,7
Comptes Corrent i Capital:	33,8	32,9	0,9	36,4	34,8	1,6
Compte Financer:	-	-	1,6	-	-	-0,4
Exclòs Banc d'Espanya	-	-	14,5	-	-	14,9
Inversions Directes	12,9	8,8	4,1	6,4	7,3	-0,9
Errors i Omissions:	-	-	3,8	-	-	0,4

Font: BE.

Pel que fa al comerç exterior de mercaderies, en el primer trimestre de l'any, les exportacions van aconseguir 60.972,8 milions d'euros per al total d'Espanya. En termes anuals, representa un increment de 4,4%, molt per sobre del registrat a la zona euro en el seu conjunt i de moltes de les principals economies europees. Així mateix, es va produir un augment, encara que menys fort, de les importacions, que van pujar un 2,5%, i van totalitzar 66.496,8 milions d'euros. Per tant, el saldo comercial negatiu (-5.524,0 milions d'euros) va ser inferior al dèficit d'igual període de 2014 (-14,9%), i la taxa de cobertura va ascendir fins al 91,7%.

Cal assenyalar, que els preus de les exportacions van pujar (+0,7%), mentre que els de les importacions van descendir (-1,3%). Per tant, el creixement de les exportacions i importacions en termes reals va ser de 3,7% i de 3,9%, respectivament.

El dèficit energètic (-6.882,5 milions d'euros) va millorar sensiblement per la reducció del preu de l'energia, mentre que el superàvit no energètic (1.358,5 milions d'euros) va ser gairebé un terç de l'observat en el mateix període durant l'any passat.

COMERÇ EXTERIOR ESPANYA					
	Exportacions		Importacions		Cobertura (%)
	Milions d'euros	Variació anual (%)	Milions d'euros	Variació anual (%)	
2008	189.227,9	2,3	283.387,8	-0,6	66,8
2009	159.889,6	-15,5	206.116,2	-27,3	77,6
2010	186.780,1	16,8	240.055,9	16,5	77,8
2011	215.230,4	15,2	263.140,7	9,6	81,8
2012	226.114,6	5,1	257.945,6	-2,0	87,7
2013	235.814,1	4,3	252.346,8	-2,2	93,4
2014	240.034,9	2,5	264.506,7	5,7	90,7
T1 2015	60.972,8	4,4	66.496,8	2,5	91,7

Font: MEC.

EXPORTACIONS: COMPARATIVA INTERNACIONAL		
	Març 2015	Gener-març 2015
Cataluña	15,4	6,6
Espanya	12,5	4,4
França	6,9	3,1
Alemanya	12,4	5,4
Itàlia	9,2	3,2
Zona euro	8,3	3,0
Regne Unit	3,3	-7,6
UE-28	9,5	3,4
EUA	-6,0	-5,1
Japó	8,5	9,0

Font: MEC.

Segons la destinació, tant les exportacions espanyoles cap a la Unió Europea com les dirigides a la zona euro van créixer; augmentant un 5,8% i un 5,4%, respectivament. Per la seva banda, les exportacions a destinacions extracomunitàries (34,7% del total) van pujar un 2,0%; un ritme menor al creixement mitjà del total d'exportacions. Les principals contribucions a l'expansió de les exportacions en el primer trimestre de l'any van ser d'Alemanya, Itàlia, Aràbia Saudita i Regne Unit.

Segons el sector exportador, les principals contribucions per al total d'Espanya, van provenir dels sectors automòbil, béns de consum durador, manufactures de consum; alimentació, begudes i tabac i béns d'equipament.

En aquest sentit, la comunitat que més va contribuir a l'increment anual de les exportacions totals va ser Catalunya (amb 1,7 p.p.) ja que les seves exportacions van representar el 25,7% del total i van augmentar un 6,6%, molt per sobre del creixement del total d'Espanya.

EXPORTACIONS PER SECTOR					
Gener-març 2015	Espanya			Catalunya	
	% Total	Variació anual (%)	Contribució (p.p.)	% Total	Variació anual (%)
Alimentació, begudes i tabac	16,7	8,3	0,7	12,7	8,6
Productes energètics	4,2	-31,6	0,5	3,2	33,4
Matèries primeres	2,3	-5,7	-0,1	1,7	31,6
Semimanufactures no químiques	10,7	4,4	0,1	7,1	0,9
Productes químics	14,3	3,7	0,4	26,0	0,4
Béns d'equipament	20,1	5,0	-0,1	16,7	2,7
Automòbil	17,3	19,5	0,9	17,5	18,3
Béns de consum durador	1,5	14,5	-0,1	1,4	22,1
Manufactures de consum	9,7	10,4	0,7	12,8	7,9
Altres mercaderies	3,2	-20,4	-0,6	0,9	-34,1
Total	100,0	4,4	2,5	100,0	6,6

Font: MEC.

EXPORTACIONS PER DESTINACIÓ					
Gener-març 2015	Espanya			Catalunya	
	% Total	Variació anual (%)	Contribució (p.p.)	% Total	Variació anual (%)
Europa	70,7	4,0	1,9	73,1	5,7
Unió Europea	65,3	5,8	2,4	66,2	7,8
Zona Euro	51,2	5,4	1,9	53,1	6,5
França	16,0	3,4	0,0	15,4	-0,8
Alemanya	11,2	8,8	0,6	12,1	7,3
Itàlia	7,5	10,9	0,4	8,8	12,0
Resto UE	14,1	7,3	0,5	13,0	13,4
Regne Unit	7,3	8,0	0,3	7,1	18,5
Resto Europa	5,5	-13,1	-0,5	6,9	-10,8
Amèrica del Nord	4,9	10,7	0,9	3,5	19,3
EUA	4,3	6,6	0,8	3,2	18,3
Amèrica Llatina	5,9	6,7	-0,4	6,2	9,2
Brasil	1,2	-7,5	-0,2	1,0	5,5
Àsia	9,6	11,9	0,8	10,2	21,1
Japó	1,1	-2,1	0,2	1,5	44,0
Xina	1,7	0,7	0,1	2,1	20,8
Orient Mitjà	3,3	22,8	-0,1	3,2	10,7
Àfrica	6,4	1,5	-0,1	5,9	-4,6
Marroc	2,3	1,5	0,1	1,8	3,6
Oceania	1,1	58,2	-0,4	0,4	-46,9
Total	100,0	4,4	2,5	100,0	6,6

Font: MEC.

Les vendes a l'exterior catalanes, van ascendir a 15.657,7 milions d'euros (25,7% del total), mentre que les importacions van assolir 18.477,3 milions d'euros (27,8% del total). Com a conseqüència, la balança comercial va registrar un dèficit de 2.819,6 milions d'euros, un 6,3% menys que el registrat en igual període de 2014, i la taxa de cobertura es va situar en el 84,7%.

COMERÇ EXTERIOR CATALUNYA					
	Exportacions		Importacions		Cobertura (%)
	Millions d'euros	Variació anual (%)	Millions d'euros	Variació anual (%)	
2008	50.515,7	1,7	77.233,9	-3,9	65,4
2009	41.461,7	-17,9	57.663,8	-25,3	71,9
2010	48.871,6	17,9	67.621,1	17,3	72,3
2011	54.989,2	12,5	72.173,2	6,7	76,2
2012	58.880,7	7,1	70.323,9	-2,6	83,7
2013	58.981,3	0,2	67.859,8	-3,5	86,9
2014	60.194,5	3,1	71.890,1	7,9	83,7
T1 2015	15.657,7	6,6	18.477,3	4,4	84,7

Font: MEC.

Cal esmentar, que les exportacions de totes les províncies es van incrementar i en particular les de Lleida (+9,6%) i Barcelona (+7,7%) van créixer per sobre de la mitjana de Catalunya. A més, d'acord amb el desglossament provincial, durant el primer trimestre de 2015 Barcelona va ser la província que més va contribuir a l'augment de les exportacions de tota Espanya, amb una aportació d'1,5 p.p. (20,3% de les exportacions totals que es van incrementar un 7,7%).

El sector de productes químics va continuar sent el primer sector exportador de Catalunya, amb una quota del 26,0% sobre el total i un increment del 0,4% respecte al mateix període del passat any. Al seu torn, van créixer les vendes de tots els sectors excepte altres mercaderies.

Les exportacions catalanes dirigides a la Unió Europea, (62,2% del total) van créixer un 7,8%, mentre que les que tenen com a destinació la zona euro (53,1% del total) van augmentar un 6,5%. Les vendes a França, principal país de destinació van descendir, mentre que les dirigides cap a Alemanya, Itàlia, Regne Unit i Portugal van avançar. Les vendes a països no pertanyents a la Unió Europea (33,8% del total) van augmentar un 4,3%.

Finalment, convé ressaltar que en el primer trimestre de l'any es van comptabilitzar 73.664 exportadors en tota Espanya, la qual cosa representa una disminució d'1,1% respecte a igual període de 2014. Del total d'exportadors, un 32,8% van ser operadors rellevants (que van exportar 50.000 o més euros) i un 54,2% exportadors regulars (que van exportar l'any corrent i en cadascun dels tres anteriors). Aquests, van exportar per un valor de 57.384,3 milions d'euros (94,1% del total).

EXPORTADORS (EPANYA)		
T1 2015.	Exportadors	Variació anual (%)
Empreses exportadores (nombre)	73.664,0	-1,1
Exportadores de = >50.000 d'euros (nombre)	24.197,0	-0,7
Valor vendes exportadores (milions d'euros)	60.972,8	4,4
Valor vendes exportadores >= 50.000 d'euros (milions d'euros)	60.640,0	4,5
Exportadores regulars:		
Empreses exportadores regulars (nombre)	39.900,0	3,0
Exportadores regulars de = >50.000 d'euros (nombre)	18.813,0	2,5
Valor vendes exportadores regulars (milions d'euros)	57.384,3	4,3
Valor vendes exportadores regulars >= 50.000 d'euros (milions d'euros)	56.691,5	4,3

Font: MEC.

Les vendes a l'exterior s'han vist beneficiades, no només de la millora econòmica d'Europa que és la principal destinació d'exportació, sinó també pel guany de competitivitat enfront d'altres regions per la via dels preus. Aquesta millora en la competitivitat es deu a l'abaratiment dels productes locals per la devaluació de l'euro respecte de la resta de monedes i en mantenir-se el diferencial d'inflació favorable a Espanya i Catalunya amb la Unió Europea i altres regions. En aquest sentit, l'índex de competitivitat per a l'economia espanyola del primer trimestre de l'any, indica que, respecte a la Unió Europea, es va registrar un guany de competitivitat d'1,7% en termes anuals, com a conseqüència tant de la reducció de l'índex de tipus de canvi com de l'índex de preus de consum. En relació als països de l'OCDE o els BRICs el guany de competitivitat va ser encara més significatiu (7,2% i 12,3%, respectivament).

40

Finalment, quant a l'evolució de l'euro respecte al dòlar, va continuar baixant la cotització de la moneda europea, amb una depreciació del 8,3% fins a abril d'aquest any. La probable ampliació del ritme de compres de deute per part del BCE i el possible retard en l'inici de la pujada dels tipus d'interès als EUA van determinar els moviments del mercat de divises en les últimes setmanes.

